

Datum
2020-12-22

Diarienummer
KFN-2020/306.690

Handläggare
Tove Sandahl Fransson
Linda Örneblad

Mottagare

Remiss av utkast till Strategi för friluftsliv i Stockholms län, svar på remiss

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens remissvar enligt tjänsteutlåtande daterat den 22 december 2020 och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Länsstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att samordna och leda det regionala arbetet med friluftspolitiken. För att stärka samordningen, skapa forum för samverkan och förverkliga regeringens friluftspolitik har ett utkast till friluftslivsstrategi tagits fram i samverkan med länets aktörer.

Syftet med en regional friluftslivsstrategi är att skapa förutsättningar för att stärka genomförandet av den nationella friluftslivspolitik i Stockholms län, genom att tydliggöra en effektiv riktning och en gemensam målbild.

Huddinge kommun har remitterats förslaget till utkast till strategi för friluftsliv i Stockholms län.

Samberedande förvaltningar är i grunden positiva till att en strategi för friluftsliv tagits fram. Målen som anges är i stort relevanta men vissa delar kan förtydligas och utvecklas vidare. Överlag fångar de strategiska områdena in kommunens behov. Dock krävs en större samordning på kommunal nivå i regionen för att uppnå målen till år 2030.

Den övergripande målbilden och kopplingen till styrande dokument på andra områden är viktig för att det ska bli möjligt att uppnå strategins mål, utan att hindra möjligheten att nå mål inom andra områden.

I utkastet till strategi anges att olika former av rekreations- och fritidsaktiviteter kan stå i konflikt med varandra. Samberedande förvaltningar anser att strategin borde tydliggöra hur friluftslivet ska värderas när olika intressen ställs mot varandra och ange vilka värden som ska ha företräde framför andra.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att samordna och leda det regionala arbetet med friluftspolitiken. För att stärka samordningen, skapa forum för samverkan och förverkliga regeringens friluftspolitik har ett utkast till friluftslivsstrategi tagits fram i samverkan med länets aktörer. Huddinge kommun har fått förslaget till *Utkast till strategi för friluftsliv i Stockholms län* för yttrande.

Sammanfattning av utkastet till strategi för friluftsliv i Stockholms län

Friluftslivet är brett och spänner över flera politikområden, bland annat politik för naturvård, kulturarv, regional tillväxt, jord- och skogsbruk, landsbygdens utveckling, folkhälsa-samt utbildning- och forskning. Utveckling av friluftslivet är beroende av att många aktörer med olika roller och ansvar bidrar i arbetet.

Syftet med en regional friluftslivsstrategi är att skapa förutsättningar för att stärka genomförandet av den nationella friluftslivspolitik i Stockholms län, genom att tydliggöra en riktning och en gemensam målbild. Till strategin kommer handlingsplaner att tas fram i samverkan med länets aktörer.

Strategi för friluftsliv i Stockholms län innehåller tre strategiska fokusområden och mål där insatser bedöms vara mest effektiva och nödvändiga för att de nationella friluftslivsmålen ska vara uppfyllda till år 2030 i Stockholms län. De tre strategiska fokusområdena med tillhörande mål bidrar med måluppfyllelse av samtliga tio friluftslivsmål. De tre fokusområdena är:

- Ett kunskapsbaserat och systematiskt arbete med friluftslivet
- Ett jämlikt friluftsliv som främjar hållbara livsstilar samt
- Innovation och dialog för ett hållbart friluftsliv.

I utkastet till strategi anges att friluftslivsstrategin är ett dokument att samlas kring. De strategiska fokusområden med tillhörande mål som lyfts är gemensamma och alla kan bidra, efter egen förmåga. Då många i Stockholms län arbetar åt samma håll ger strategin friluftslivspolitik ett större genomslag vilket i sin tur möjliggör utevistelse och upplevelser i natur- och kulturmiljöer för alla.

Ärendets beredning

Ärendet har samberetts mellan kommunstyrelsens förvaltning, barn- och utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och miljö- och bygglovsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Samberedande förvaltningar är i grunden positiva till att det tagits fram ett utkast till en strategi för friluftslivet i länet, men har också synpunkter utifrån de olika fokusfrågor som anges i remissen, vilka redovisas nedan.

Är de strategiska områdena med mål relevanta?

De strategiska områdena som anges är i stort relevanta för att nå de nationella målen. Strategin skulle dock vinna på att vara mer kortfattad och konkret, med exempel på hur fokusområdena ska uppnås. Målen under fokusområde 1 borde till

exempel utformas mer konkret med förslag eller exempel på hur ett kunskapsbaserat och systematiskt friluftsbete ska bedrivas.

Eftersom friluftslivet är ett tvärssektoriellt område är det viktigt att strategin samspelar med andra relevanta styrande dokument, och inte utgör ett hinder för att uppnå viktiga mål inom andra områden. Det är positivt att strategin har en tydlig koppling till RUFS 2030, som är ett viktigt dokument för flera delar av kommunens organisation. Vidare har Huddinge kommun till exempel egna utbyggnadsplaner som följer det lokala och regionala behovet vad gäller bostäder, transporter och infrastruktur.

Under avsnittet *Ansvarsfördelning i Sverige* (Lokal nivå) anser samberedande förvaltningar att det viktiga uppdraget att levandegöra (tillgängliggöra utbudet) och kommunicera friluftslivets möjligheter till kommuninvånare bör stå med.

En viktig del i det arbetet är att tillgängliggöra den befintliga lokaltrafiken eftersom nästan allt friluftsliv kräver någon form av förflyttning/transport. Många av regionens besöksmål inom friluftslivet (t ex Ågesta, Flottsbro, Lida och Sundby) har dålig tillgänglighet, framförallt för att lokaltrafiken har mycket låg turtäthet. Region Stockholms senaste resvaneundersökning visar att fritidsresor med bil ökar. Strategin talar om ett hållbart friluftsliv men berör inte den omfattande påverkan på miljön som friluftslivets biltransporter utgör. Inte heller pekar strategin ut hur biltransporterna ska minska, för ett mer hållbart friluftsliv. En lämplig inriktning i strategin vore att arbeta för att underlätta cykling till och från friluftsanläggningar. Strategin borde i det hänseendet samordnas med den nu aktuella Regionala Cykelplanen som är under framtagande av Region Stockholm.

Fångar de strategiska områdena samt delmålen kommunens behov, och kommer de fungera som stöd i arbetet?

Överlag fångar de strategiska områdena in kommunens behov. Dock krävs en större samordning på kommunal nivå i regionen för att uppnå målen till år 2030.

Målen som anges för Stockholms län bör vara formulerade utifrån vilka åtgärder utpekade aktörer i strategin bör verka för att nå en framtida målbild. En målbild som kräver åtgärder för att säkerställa ett rikt och varierat friluftsliv på jämlika villkor, utan att äventyra natur- och kulturmiljöer kan i sig leda till höjda krav för Huddinge kommun. Huddinge har en stor andel skyddad natur och friluftslivet nyttjas av många besökande från hela länet (inte bara boende inom kommunen) vilket ställer krav på tillgängliggörande med risk för degradering av kultur-, natur-, och miljövärden.

Det är positivt att strategin lyfter behovet av grönområden i nära förbindelse till områden där nya förskolor och skolor byggs. Såväl förskolan som grundskolan har genom respektive läroplaner i uppdrag att bland annat stimulera barns och elevers hälsa och välbefinnande. Tillgången och tillgängligheten till natur och grönområden är därför viktig för barns och elevers förståelse, utveckling och lärande kopplat till miljö och natur, samt för fysisk aktivitet utomhus. Förslagen i utkastet till strategi är dock så allmänt hållna att det blir svårt att bedöma på vilket sätt de påverkar förskolans och skolans verksamhet.

Saknas det något viktigt insatsområde eller något perspektiv?

Huddinge arbetar med att öka tillgängligheten för alla och bidra till att alla får tillgång till ett aktivt friluftsliv. Fokus för strategin bör därför främst vara att förutsättningar för de grupper i samhället som behöver det mest. Detta behöver tydliggöras bättre i strategin. Strategins fokusmålgrupper; nya användare och barn, är ytterst viktiga för att nå strategins mål. Det krävs ofta stora investeringar för att kommunerna ska kunna utveckla friluftslivet och nå nya användare inom exempelvis funktionshinderområdet.¹

I utkastet till strategi anges att olika former av rekreations- och fritidsaktiviteter kan stå i konflikt med varandra. Strategin bör tydliggöra hur friluftslivet ska värderas när olika intressen ställs mot varandra och ange vilka värden som ska ha företräde framför andra. Det vore önskvärt att Länsstyrelsen fördjupade sig i detta och gav exempel på vilka aktiviteter det kan vara och hur det kan hanteras.

Det är inte realistiskt att förutsättningar för ett rikt och varierat friluftsliv kan säkerställas utan att natur och kulturmiljöers alla värden påverkas. Tillgängliggörande av områden kan behöva vägas mot skydd av biotoper med hög känslighet för slitage. Det går inte heller alltid att begränsa antal besökare eller hur natur- och kulturmiljöer används så att det inte äventyrar några värden. Vissa aktiviteter, såsom mountainbike men även vandring i skog och mark, kan påverka dessa värden negativt och medföra en stor risk för att natur- och/eller kulturvärden försämras i de utpekade områdena.

I strategin anges att vissa rekreationsaktiviteter kan orsaka störningar eller skada för markägaren och dennes verksamhet. Även i denna del skulle strategin behöva bli tydligare i vilka värden/objekt som är viktiga för friluftslivet, samt vilka intressen som ska ha företräde framför andra. Vissa aktiviteter inom friluftslivet kan stå i konflikt med andra värden, exempelvis gentemot markägare. Här vore det önskvärt att även utreda och resonera kring ersättning till markägare. Det kan också vara tvärtom, det vill säga att exempelvis avverkning eller exploatering kan orsaka störning för friluftslivet.

Strategin saknar identifikation av de viktigaste hoten mot friluftslivet i länet. Det skulle vara intressant att i friluftsstrategin jämföra värdet på naturturism i Stockholmsområdet med värdet för sådant som utgör ett hot mot friluftslivet, som till exempel ett rationellt skogsbruk. Det vore även önskvärt att det förtydligas hur friluftsstrategin integreras med skogsstrategin som länet tar fram, och hur avvägningen mellan dessa strategier kommer att göras.

Vidare efterfrågas en regional satsning/samverkan där Länsstyrelsen ansvarar för att samordna kommunernas friluftsliv digitalt. I dagsläget använder bara 17 kommuner den digitala tjänsten Naturkartan, vilket leder till att det samlade utbudet i regionen inte finns tillgängligt på en samlad plats för invånarna.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inte några ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

¹ Detta skulle underlättas genom en möjlighet att ansöka om ett regionalt tillgänglighetsbidrag.

Anneli Fällman
Kultur- och fritidsdirektör

Linda Örneblad
Verksamhetschef idrott och anläggning

Bilagor

Bilaga 1. Huddinge kommuns yttrande över remissen Utkast till strategi för
friluftsliv i Stockholms län

Bilaga 2. Remiss - Utkast till Strategi för friluftsliv i Stockholms län

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen